

A világgazdaság folyamatai és működési zavarai

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A világgazdaság centrum-periféria fejlődési elmélete alapján, valamint a globalizációs évszázad új kihívásaira adott sajátos válaszok segítségével vizsgálja a centrum országok, a félperifériák és a differenciálódó fejlődő régiók (harmadik és negyedik világ) sokoldalú kapcsolatrendszerét. Valamint, foglalkozik a globális problémákkal, a természet és a társadalom kapcsolatrendszerének átfogó áttekintésével.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: A világgazdaság története
- 2.hét: A világgazdaság globalizációja
- 3.hét: Globalitás és Lokalitas
- 4.hét: Világmodellek
- 5.hét: A világgazdaságot alkotó tényezők: A világpiac és a külkereskedelmi politika
- 6.hét: Abszolút és komparatív előnyök, hátrányok
7. hét: A nemzetközi tőkeáramlás, Nemzetközi vállalatok
- 8 .hét: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődése
9. hét: A világgazdaság globális problémái: Anyag és Energiaválság
- 10.hét: Globális problémák I.: Civilizációs ártalmak
- 11.hét: Globális problémák II.: Globális felmelegedés
- 12.hét: Globális problémák III.: Élelmezés
- 13.hét: Globális problémák IV.: Elszivatagosodás
- 14.hét: Globális problémák V.: Hulladék gazdálkodás, tengerek szennyezése

A kurzus teljesítésének feltételei:

- A tárgy kollokviummal zárul A, B, C vizsga lehetőséggel.

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Tóth József: Általános társadalomföldrajz I.-II., Nordex Kft. –Dialóg Campus Kiadó, 2002
- Tóth József: Világföldrajz, Akadémiai Kiadó, pp. 406-454., Budapest, 2010.
- Rondo Cameron: A világgazdaság rövid története, Maecenas Kiadó, 1994
- Rakonczai János: Globális környezeti problémák, Szeged 2003

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail kristof.andrea@nye.hu, illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve a Teams felületén

Általános társadalomföldrajz I.

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A társadalomföldrajz ismeretanyagát, s az egész Földön érvényes folyamatait, azok törvényszerűségeit tekinti át: demográfiai folyamatok és jelenségek a Földön, azok regionális különbségei és hatásai.

A tárgy tartalma:

1. hét: A földrajz tárgya, tagolódása, a társadalmi földrajz fejlődése
2. hét: A népességföldrajz tárgya, feladatai
3. hét: Természet és társadalom
4. hét: Az emberiség eredete és elterjedése
5. hét: A világ népességének alakulása
6. hét: A Föld és az emberiség
7. hét: A Föld népességének területi eloszlása
8. hét: Az urbanizálódás történelmi folyamata
9. hét: A népesség struktúrája
10. hét: A népesség társadalmi-foglalkozási összetétele
11. hét: Humán erőforrás
12. hét: A népesség nyelvi, etnikai összetétele
13. hét: A népesség vallási összetétele
14. hét: A népesség mozgásai

A kurzus teljesítésének feltételei: A tárgy kollokviummal zárul A, B, C vizsga lehetőséggel.

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Becsei József 2007: Népességföldrajz, Ipszilon Kft., Békéscsaba .

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail kristof.andrea@nye.hu, illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve a Teams felületén

Földrajzi kutatási módszerek és tudománytörténet

A tantárgy tanításának alapelvei és céljai:

A gyakorlat a földrajzi kutatások megtervezésének, kivitelezésének és az eredmények prezentálásának módszertanával foglalkozik. Célja, hogy az ismertett kutatási módszerek gyakorlati alkalmazásával a hallgatók képesek legyenek önálló vizsgálatok lefolytatására.

A tantárgy főbb tematikai csomópontjai:

- Kutatási terv – tematika, Prezentáció, Földrajzi, föld- és rokontudományi folyóiratok, Statisztikai adatbázisok, statisztikai kiadványok, Ábrázolási módszerek, Kérdőíves vizsgálatok, interjúkészítés, A mintavétel

A tárgy tartalma:

- 1.hét: A földrajz kétirányú fejlődése
- 2.hét: A földfelszín és a földrajzi burok
- 3.hét: A földrajzi burok kiterjedése, a földrajzi vizsgálatok térbeli határai
- 4.hét: A matematika és a csillagászati földrajz
- 5.hét: A földrajz viszonya más tudományokhoz
- 6.hét: A földrajz munkamódszere
- 7.hét: Felfedezéstörténet és tudománytörténet
- 8.hét: A természeti népek földrajzi ismeretei
- 9.hét: A legrégebbi öntöző gazdálkodású társadalmak földrajzi ismeretei
- 10.hét: A feudális középkor földrajza
- 11.hét: Az arab geográfia
- 12.hét: A nagy felfedezések kora 1.
- 13.hét: A nagy felfedezések kora 2.
- 14.hét: A nagy felfedezések kora 3.

A kurzus teljesítésének feltételei: A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- ABONYINÉ PALOTÁS J. 1999: Általános statisztika alkalmazása a társadalmi-gazdasági földrajzban. JATEPress, Szeged, 121 p.
- BABBIE, E. 2003: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Hatodik, átdolgozott kiadás, Balassi Kiadó, Budapest, 564 p.
- NEMES NAGY J. (szerk.) 2005: Regionális elemzési módszerek. Regionális Tudományi Tanulmányok 11. ELTE Regionális Földrajzi Tanszék - MTA-ELTE Regionális Tudományi Kutatócsoport, Budapest, 284
- Mendöl Tibor (szerk.): A földrajztudomány az ókortól napjainkig, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 1999.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

e-mail kristof.andrea@nye.hu, illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye: szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve a Teams felületén

Általános természetföldrajz III.

A tantárgy tanításának alapelvei és céljai:

Az általános természeti földrajz kurzusokon elhangzott ismeretek gyakorlati vonatkozású vizsgálata. Hidrogeográfiai, biogeográfiai és talajföldrajzi gyakorlatok. Alapvető geológiai és geomorfológiai vizsgálati módszerek, adatfeldolgozási lehetőségek. Megfigyelések a terepen. Az üledékek, talajok relatív és abszolút kormeghatározási módszerinek ismertetése.

1. hét: A felszín közepes magasságának meghatározása, a relatív relief meghatározása
2. hét: Lejtőmérések (letőkategóriák, lejtősség, lejtőkiettség)
3. hét: Völgysűrűség, felszínérdesség, vízhálózatsűrűség meghatározása
4. hét: Fluviális geomorfológiai és morfológiai gyakorlatok (mérések a vízgyűjtő területen, folyórendűségi mérések).
5. hét: Laboratóriumi mérések: Ph-mérés, humusz - karbonáttartalom meghatározás, száraz szitálás szitató géppel
6. hét: Folyóvízes gyakorlat, a folyó hordalékszállítása, a mederfejlődés folyamatai. A folyók szakaszjellege és a medermintázatok
7. hét: A fluviális geomorfológia szakirodalmának áttekintése
8. hét: Az árvizek dinamikája, üledéktani hatásai.
9. hét: Az árvizek elleni védekezés lehetőségei
10. hét: Antropogén tevékenységek a hazai folyókon.
11. hét: A szél felszínalakító munkája.
12. hét: A defláció problémája és az ellene való védekezési lehetőségek bemutatása
13. hét: A szél felszínalakító munkájának szakirodalmi áttekintése
14. hét: Terepi mintavételezés, terepi talaj- és üledék vizsgálatok

A kurzus teljesítésének feltételei: A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL! A GYAKORLATI FOGLALKOZÁSOKON A RÉSZVÉTEL KÖTELEZŐ!

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- ABONYINÉ PALOTÁS J. 1999: Általános statisztika alkalmazása a társadalmi-gazdasági földrajzban. JATEPress, Szeged, 121 p.
- BABBIE, E. 2003: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Hatodik, átdolgozott kiadás, Balassi Kiadó, Budapest, 564 p.
- NEMES NAGY J. (szerk.) 2005: Regionális elemzési módszerek. Regionális Tudományi Tanulmányok 11. ELTE Regionális Földrajzi Tanszék - MTA-ELTE Regionális Tudományi Kutatócsoport, Budapest, 284
- Mendöl Tibor (szerk.): A földrajztudomány az ókortól napjainkig, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 1999.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

e-mail kristof.andrea@nye.hu, illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve a Teams felületén

Kontinensek földrajza II.

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A Kontinensek földrajza II. c. stúdium részletesen foglalkozik az ázsiai kontinens társadalomföldrajzával, a természetföldrajzi adottságaival, ezek hatásával a kitermelő iparra, az energiagazdálkodásra, a feldolgozóiparra, a mezőgazdaságra és a szolgáltatások (pl. vonalas infrastruktúra) egyes ágazataira. Ázsiában meglévő sajátos képződményeinek bemutatása és értékelése komplex természet földrajzi vizsgálatok keretében.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: Ázsia társadalmi-gazdasági sajátosságai
- 2.hét: Ázsia természeti földrajza
- 3.hét: Japán komplex jellemzése és világgazdasági szerepe
- 4.hét: A kis és nagy tigris országok szerepe és helye a világgazdaságban
- 5.hét: Kína társadalmi-gazdasági fejlődése, világgazdasági szerepe
- 6.hét: Kína mezőgazdasága
- 7.hét: Kína bányászata és ipara
- 8.hét: India társadalmi-gazdasági fejlődése, világgazdasági szerepe
- 9.hét: A kőolaj és az OPEC világgazdasági szerepe, jelentősége
- 10.hét: Törökország komplex földrajzi jellemzése
- 11.hét: Szaúd-Arábia komplex földrajzi jellemzése
- 12.hét: Kaukázus-vidék komplex földrajzi jellemzése
- 13.hét: Belső-Ázsia természetföldrajza
- 14.hét: Irán komplex földrajzi jellemzése

A kurzus teljesítésének feltételei:

A tárgy kollokviummal zárul A, B, C vizsga lehetőséggel.

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Probáld Ferenc (szerk.): Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 2001.
- Tóth József (szerk.): Világföldrajz, pp. 930-1126. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010.
- Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail kristof.andrea@nye.hu, illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye: szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

Kontinensek földrajza III.

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A Kontinensek földrajza III. c. gyakorlat részletesen foglalkozik az afrikai kontinens társadalomföldrajzával, a természetföldrajzi adottságaival, ezek hatásával a kitermelő iparra, az energiagazdálkodásra, a feldolgozóiparra, a mezőgazdaságra és a szolgáltatások egyes ágazataira. Afrikában meglévő sajátos képződményeinek bemutatása és értékelése komplex természet földrajzi vizsgálatok keretében.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: Afrika helyzete határa, partvonala
- 2.hét: Afrika kialakulása
- 3.hét: Afrika társadalmi-gazdasági sajátosságai
- 4.hét: Az Atlasz vidék
- 5.hét: A Szahara vidéke
- 6.hét: Szudán és Felső-Guinea
- 7.hét: Kongó-medence
- 8.hét: Etióp-magasföld
- 9.hét: Kelet-Afrikai magasföld
- 10.hét: Dél-Afrika komplex földrajzi jellemzése
- 11.hét: Madagaszkár komplex földrajzi jellemzése
- 12.hét: Ausztrália I. komplex földrajzi jellemzése
- 13.hét: Ausztrália II. komplex földrajzi jellemzése
- 14.hét: Óceánia komplex földrajzi jellemzése

A kurzus teljesítésének feltételei: A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Tóth József (szerk.): Világföldrajz, pp. 1249-1343. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010.
- Probáld Ferenc (szerk.): Afrika és a Közel-Kelet földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 2002.
- Kontinensről kontinensre sorozat 6 kötete, Kossuth kiadó, Budapest pp. 305.
- Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu), illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

Környezeti földtudományok

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A tárgy kiegészíti az Általános természeti földrajz tantárgy ismereteit azokkal a földrajzi szférákkal, amelyek az élet elterjedését biztosítják, az emberi tevékenységek és hatások közvetlen földrajzi környezetét jelentik. Itt kerül sor a talajföldrajzi, vízföldrajzi és életföldrajzi jelenségek ismertetésére a földrajzi övezetesség, illetve a tájszerkezet alakulása szempontjából.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: A termelő társadalomba szerveződött ember és környezete I.
2. hét: A termelő társadalomba szerveződött ember és környezete II.
3. hét: A biológiai változatosság megőrzése
4. hét: Erdőgazdálkodás
5. hét: Mezőgazdaság és környezet I.
6. hét: Mezőgazdaság és környezet II.
7. hét: Az élt és a társadalom működésének alapja
8. hét: A bányászat és környezeti hatásai
9. hét: Az épített környezet terjeszkedése és ezek hatásai
10. hét: Hulladékgazdálkodás
11. hét: A légkör
12. hét: A vízburok
13. hét: Az emberi tevékenységek
14. hét: A globális társadalom

A kurzus teljesítésének feltételei: A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Kerényi A. (szerk.): Környezettan, Mezőgazda kiadó, Budapest 2003.
- Mezősi G. (szerk.): Magyarország környezetföldrajza, Szeged 2008.
 - Rakonczi János: Globális környezeti problémák, Szeged 2003

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu), illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

Politikai földrajz és Szociálgeográfia

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A Politikai- és szociálgeográfia elméleti alapjaira építve az előadás témája a regionális politikai földrajz. Célja, hogy a hallgatók megismerjék az egyes európai nagyrégiók, valamint a többi kontinens politikai földrajzi viszonyait, problémáit, képesek legyenek értelmezni a világpolitikában és a világgazdaságban különböző szinteken végbemenő földrajzi folyamatokat.

A tárgy tartalma:

1. hét: A szociálgeográfia elméleti alapjai (fogalma, tudomány-rendszertani helye, rokontudományai, tudománytörténete, főbb irányzatai, módszertani kérdései)
2. hét: A társadalmi alapfunkciók térbeli rendszere
3. hét: A politikai földrajz és a geopolitika definiálása, tudomány-rendszertani helye, rokontudományai, tudománytörténete
4. hét: Az állam politikai földrajzi vizsgálata
5. hét: A határok kérdése
6. hét: Az államok magterülete, a fővárosok
7. hét: A világpolitika (hegemón) ciklusai
8. hét: A globalizáció politikai földrajzi oldala, a transznacionális vállalatok szerepe
9. hét: A nemzetközi politikai szervezetek a globális világban
10. hét: A választási földrajz
11. hét: A választási földrajz rendszermodellje
12. hét: A magyar parlamenti választások földrajzi jellemzői (1990-1998).
13. hét: Imperializmus, gyarmatosítás, dekolonizáció: Gyarmatbirodalmak létrejötte, felbomlása, utóélete.
14. hét: Nemzetközi kereskedelem. Gazdasági integráció. Globális kormányközi szervezetek. Regionális és szubregionális szervezetek. Land-locked ("szárazföldbe zárt") államok.

A kurzus teljesítésének feltételei: A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

(a levelezős hallgatóknak az érdemjegyszerzési időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott:

Berne Ágnes (szerk.) (2002): A globális világpolitikai földrajza, Nemzeti Tankönyvkiadó

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu), illetve személyes konzultáció lehetősége a fogadóóra keretében

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.